

E SZÁMUNKRÓL

Vallási forma és hittapasztatlat nyilvánvaló és az összekapcsolódásban is megőrződő különbségét a zsidó-keresztény hagyomány rendszerint két jellegzetes irányból értelmezi. Az egyik közelítésmód szerint a hit személyes tartományát egyedül a közvetítés szilárd nyelvi-szimbolikus formái óvhatják meg a tetszőlegesség uralmától. A másik, ettől nem függetlenül, a transzcendencia eredendő sérülékenységből indul ki: a közvetítő intézmény működéséhez elegendő a tapasztalattól különvált Isten-retorika. Ezért is ölthet napjainkban (a 'vallás' és a 'hit' fogalmai mellett) különös *teológiai* jelentőséget az emberi cselekvés minősége. Megkettőzött terjedelmű folyóirat- és lapszemlénk hosszabb tanulmányai közül több is e minőségi viszonyra, a hit cselekvő megtapasztalására összpontosít. *Hans Kessler* „Hol marad Isten, amikor teremtményei szenvednek?” című, a világban megtapasztalható *rossz* (teodíceai) kérdését sokoldalúan újratárgyaló gondolatmenetében egyebek közt *Dietrich Bonhoeffer*hez csatlakozva jelenti ki: a szenvedő Isten „akkor tud segíteni, ha szenvedése nem pusztán passzív elszenvedés, hanem aktív-kreatív, szenvedést gyógyító szenvedés”. *Werner Jeanron*d, a hermeneutikai teológia német származású, angolul értekező – és Svédországban tanító – képviselője a *szeretet* teológiájának történeti és rendszerező áttekintésére vállalkozva mutat rá arra, hogy „minden igazi szeretet-élmény (...) megnyithatja az egyént a másik mássága által a másik mássága és önmaga mássága felé”. Az evangélikus *Joachim Track* pedig a *nemzet* keresztény interpretációjának összefüggésében fogalmaz meg időszerű észrevételeket. Így azt is, hogy a kulturális és nemzeti identitások jó esetben „önmagukat mind belső, mind külső vonatkozásban nyitott, kommunikációra törekvő identitásokként határozzák meg”.

A Párizsban élő neves magyar filozófus, a matematika történeti vonatkozásait kutató *Tóth Imre* messziről indítja fejtegetéseit a nem-euklideszi geometriáról: életút-interjújában fontos helyet kap Auschwitz és az egész 20. század. „Élő hagyomány” rovatunk világhírű szerzője, *Jan Assmann* professzor (Heidelberg–Konstanz) az ószövetségi képtilalom eredeti magyarázatát nyújtja és művelődéstörténeti szerepét elemzi. Kis kötetünk utolsó átfogó beszámolója megemlékezés az ez év júniusában kilencvennyolc éves korában elhunyt *Fejtő Ferenc*ről, a magyar gondolkodáskultúra jeles és színes egyéniségéről, aki folyóiratunkat is mindvégig rokonszenvvel tanulmányozta.

A *Mérleg* késedelmes megjelenéséért ismét kérnünk kell előfizetőink megértését. Egyúttal köszönetet mondunk minden – valóban nélkülözhetetlen – támogatásért. Számlaszámunk: OTP Bank, 11702036–20654766. (M. M.)